

PLAN FÖR ETT RESURSSMART SAMHÄLLE 2025–2032

Avfallsplan för Båstads, Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Åstorps
och Ängelholms kommun

KFS 2024:44

INNEHÅLL

Sammanfattning	3
Inledning	5
Syfte	6
Vision	7
Beskrivning av regionen	8
Perspektiv på avfallshanteringen	9
Mål	13
Styrmedel	22
Lagstiftning och mål	23
Uppföljning	32
Framtagandet av planen	32
Referenslista	34

Bilaga 1. Beskrivning

- a) Bjuvs kommun
- b) Båstads kommun
- c) Helsingborgs stad
- d) Höganäs kommun
- e) Åstorps kommun
- f) Ängelholms kommun

Bilaga 2 Åtgärdsplan

- a) Bjuvs kommun
- b) Båstads kommun
- c) Helsingborgs stad
- d) Höganäs kommun
- e) Åstorps kommun
- f) Ängelholms kommun
- g) NSR

Bilaga 3 Miljöbedömning

Bilaga 4 Uppgifter till länsstyrelsen

- a) Bjuvs kommun
- b) Båstads kommun
- c) Helsingborgs stad
- d) Höganäs kommun
- e) Åstorps kommun
- f) Ängelholms kommun

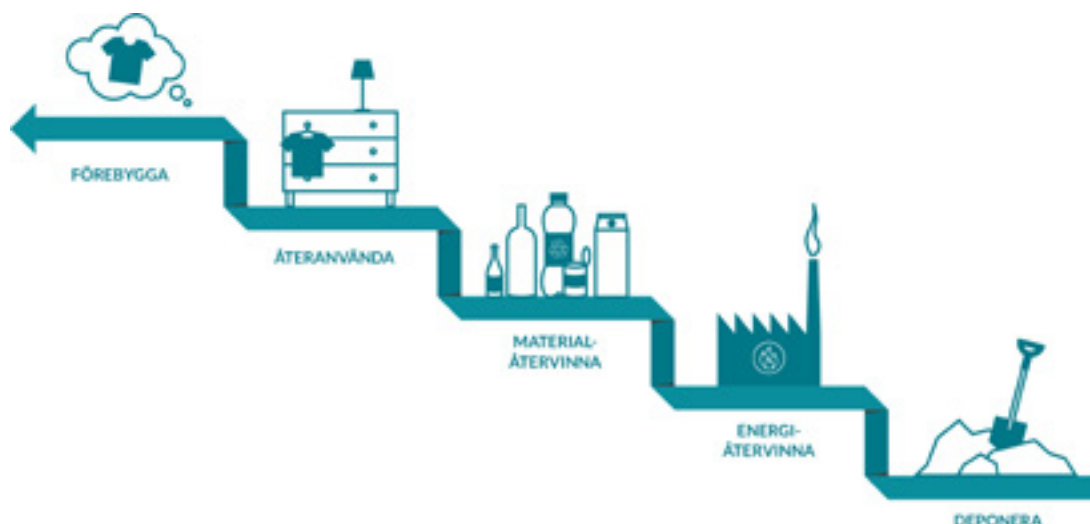
SAMMANFATTNING

Plan för ett resurssmart samhälle är en avfallsplan för kommunerna Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Åstorp och Ängelholm. Alla kommuner måste enligt 15 kap. miljöbalken ta fram en renhållningsordning med en tillhörande avfallsplan.

Avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Avfallsplanen har tagits fram i ett samarbete mellan ägarkommunerna och Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR AB) under 2023 och gäller 2025–2032. En avfallsplan ska ses över/revideras var fjärde år och planens tid 8 år (2 perioder).

Syftet med avfallsplanen är att tillsammans minska avfallens mängd och farlighet samt omvandla avfall till resurser i riktning mot ett hållbart samhälle. För att nå dit är det viktigt att vi lever efter visionen – det finns inget avfall, bara resurser.

Alla kommuner ska arbeta utifrån EU:s avfallshierarki även kallad avfallstrappan. Trappan beskriver olika sätt som avfall kan tas omhand. Vi ska sträva efter att alltid vara så högt upp i avfallstrappan som möjligt.

Förebygga

Det bästa avfallet är det som inte uppstår. Genom att konsumera så få varor som möjligt förhindrar vi att nytt avfall skapas.

Förberedelse för återanvända

Det avfall som faktiskt uppstår ska vi försöka återanvända.

Materialåtervinna

När återanvända inte är möjligt ska vi ta vara på resurserna.

Energiåtervinna

Det avfall som inte kan materialåtervinnas, restavfallet, förbränns och blir energi och fjärrvärme.

Deponering

Det sista steget är deponera det som inte går att använda på något annat sätt. Detta steg ska vi undvika eftersom det försämrar klimat och miljö.

AVFALLSPLANENS MÅL:

MÅL 1

1.1

Den totala avfallsmängden per person (exklusive trädgårdsavfall) ska minska med 20 procent till 2032 jämfört med 2022. Andel avfall som går till materialåtervinning inklusive biologisk återvinning ska vara minst 65 procent år 2032.

1.2

Kommunen ska verka för att verksamheter minskar sin totala avfallsmängd.

MÅL 2

2.1

Andel avfall som faktiskt går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av kommunalt avfall ska vara minst 65 procent år 2032.

2.2

Kommunen ska verka för att verksamheters avfall går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning inklusive biologisk behandling.

MÅL 3

Nedskräpningen i kommunen ska minska stadigt.

Till varje mål finns strategier som tillsammans bidrar till att målet nås. Utifrån strategierna har varje kommun tagit fram åtgärder som syftar till att följa planen för ett resurssmart samhälle. Utöver mål beskriver avfallsplanen de typer av avfall som ska prioriteras. Att de är prioriterade kan bero på dess klimatpåverkan, mängderna som uppstår, möjlighet att lyfta avfallet i avfallstrappan eller behov av högre prioritet.

De prioriterade avfallsslagen är:

- Matavfall
- Bygg- och rivningsavfall
- Restavfall
- Elavfall
- Textil
- Park och trädgårdsavfall

INLEDNING

Enligt miljöbalken 15 kap 41 § ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av avfallsplan och föreskrifter. Avfallsplanen ska bland annat innehålla uppgifter om kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. I Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2) finns mer detaljerad beskrivning av vad avfallsplanen ska innehålla. Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Åstorp och Ängelholms kommun har tillsammans med det kommunala avfallsbolaget NSR, Nordvästra Skånes Renhållning AB, tagit fram en gemensam avfallsplan. Föreskrifterna beskriver de lokala föreskrifterna gällande renhållningen i kommunen. Här har varje kommun sina egna föreskrifter.

En avfallsplan är en kommunal plan vilket innebär att kommunen har det övergripande ansvaret att planen verkställs. För att lyckas nå målen behöver vi samarbeta mellan kommunerna och bolagen men också med andra aktörer utanför kommunens egna verksamheter, exempelvis privata fastighetsbolag och akademien. För att avfallsplanens mål ska nås krävs ett strukturerat, effektivt och uthålligt arbete. För att nå en hållbar resurshantering är fysisk planering och innovation två viktiga delar.

FYSISK PLANERING

För att möta behovet av fler bostäder behöver kommunerna både att förtäta men också bygga nya områden. Avfallet som uppkommer ska kunna hanteras, sorteras, samlas in och transporteras till behandling. Även en hållbar hantering av massor är en viktig aspekt att ta med i ett tidigt skede i projektering av en växande kommun. Man kan tänka igenom hur massbalansen ser ut inom området och planera för lagring, sortering, behandling och återanvändning med så liten påverkan som möjligt.

Krav på tillgänglighet och närhet för avfallslämnaren vägs mot begränsningar av fordonsrörelser och hur ytorna i regionen ska användas på bästa sätt. Det är många funktioner och flöden som ska få plats i den moderna stadskärnan. Med e-handel som en starkt växande sektor blir leveranserna fler, samtidigt som emballage och material ska fraktas ut. Parallellt med detta ska transporterna i städerna minska. För att möta framtiden bör den fysiska planeringen var flexibel, vilket innebär att vi behöver se varje område för sig samtidigt som områdena ska kopplas ihop. För att nå en hållbar citylogistik är innovation ett viktigt verktyg.

INNOVATION

Om målen i avfallsplanen ska nås är det viktigt att kommunerna och NSR är en ledande region inom resurshantering och innovation där vi aktivt söker och implementerar nya och innovativa lösningar för att effektivisera och förbättra vår avfallshantering. Vi strävar efter att vara en plattform för nya idéer och teknologier inom avfallsbranschen, där vi stödjer forskning och utveckling, samarbetar med innovativa företag och organisationer, och ger ekonomiskt stöd och resurser för att testa och implementera nya innovationer. Genom att främja innovation inom avfallshantering strävar vi efter att minska avfallsmängden, öka återvinningen, och skapa en mer hållbar och resurseffektiv region. För att ska lyckas är det viktigt med samverkan, inte bara inom regionen utan även i olika forum för erfarenhetsutbyten och utbildning. Innovation är ett viktigt verktyg för att gå från linjär till cirkulär ekonomi.

SYFTE

Syftet med avfallsplanen är att tillsammans minska avfallets mängd och farlighet samt omvandla avfall till resurser i riktning mot ett hållbart samhälle

VISION

Det finns inget avfall, bara resurser.

BESKRIVNING AV REGIONEN

Nordvästra Skånes Renhållning AB, NSR, ägs av kommunerna Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Åstorp och Ängelholm. Regionen är till ytan 1 347 kvadratkilometer och hade 271 573 invånare vid årsskiftet 2022/2023. Den ligger längs kusten och en bit in i landet, mitt i Öresundsregionen.

AVFALLSORGANISATIONEN

Alla som hanterar eller ger upphov till ett avfall är en del av avfallshanteringen. Det är olika aktörer som ansvarar för olika delar av avfallshanteringen. Kommunen och dess förvaltningar har en grundläggande roll i avfallshanteringssystemet medan de som bor och verkar i kommunen har ett ansvar att följa kommunens föreskrifter.

Enligt miljöbalken har kommunen renhållningsskyldighet, tillsynsansvar och ska se till att kommunala avfallet tas om hand. Renhållningsordningen beskriver hur detta ska gå till. Det är respektive kommunfullmäktige som fastställer avfallstaxa och renhållningsordning samt vem som är renhållare i kommunen. Respektive kommun är tillsynsmyndighet för avfallshanteringen.

Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR) är ett kommunalt bolag som ägs av kommunerna Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Åstorp och Ängelholm. Kommunerna har beslutat att överlämna kommunens operativa ansvar på avfallsområdet enligt miljöbalken till NSR. NSR ansvarar för och driver arbetet med planering, genomförande, uppföljning och utveckling av dessa tjänster. Insamling sker både i egen regi och med upphandlade entreprenörer på uppdrag av NSR

PERSPEKTIV PÅ AVFALLSHANTERINGEN

Ur ett miljöperspektiv har Sverige ett av världens bästa system för hantering av avfall, med låg andel deponering och hög andel energi- och materialåtervinning. Om man däremot tittar på avfallshanteringen ur ett individperspektiv så är vi långt ifrån bäst. En hög konsumtion och hög levnadsstandard hos befolkningen för med sig att stora mängder avfall uppkommer per person vilket innebär en betydande klimatpåverkan. Ur miljösynpunkt är det bästa avfallet – det som aldrig uppstår – eftersom det innebär att naturens resurser sparas. Avfall som uppstår hos hushållen kan delas in i tio grupper:

- Restavfall
- Matavfall
- Grovavfall
- Förpackningar
- Farligt avfall
- Elavfall
- Returpapper
- Park- och trädgårdsavfall
- Bygg- och rivningsavfall
- Textil

Det är viktigt att vi arbetar med att minska mängden avfall och att vi kommer så högt upp i avfallstrappan som möjligt. Vissa avfallsslag är mer prioriterade än andra, alla prioriterade avfallsslag är lika prioriterat. Det kan bero på deras klimatpåverkan, mängderna som uppstår, möjligheter att lyfta avfallslaget i avfallstrappan eller behov av högre prioritet.

Prioriterade avfallsslag

- Matavfall
- Bygg- och rivningsavfall
- Restavfall
- Elavfall
- Textilavfall
- Park- och trädgårdsavfall

MATAV FALL

Matavfall består dels av oundvikligt matavfall, det som uppstår som en restprodukt av de livsmedel vi behandlar – till exempel potatisskal, kaffesump eller fruktskal. Det finns också onödigt matavfall (matsvinn), som är mat som slängs i onödan – till exempel mat som blivit för gammal eller mat som vi inte orkat äta upp, det vill säga livsmedel som hade kunnat konsumeras om det hade hanterats annorlunda. Slutligen är produktion av livsmedel en resurskrävande process där det också uppstår matsvinn. Det går alltså att minska mängden matavfall genom att minska på resursslöseriet. Framför allt genom att minska det onödiga matavfallet (matsvinnet).

Genom att sortera ut matavfall bättre från restavfallet kan det matavfall som uppstår tas omhand och bli energi och biogödsel. Livsmedelsverket har under 2018 tagit fram en handlingsplan för matsvinn med förslag till åtgärder inom nio områden. Livsmedelsverket menar att det globala matsvinnet är den tredje största orsaken till utsläpp av växthusgaser och för att lyckas uppnå det globala hållbarhetsmålet för matsvinn måste fler göra mer.¹

I Agenda 2030 har FN satt upp mål för matavfall där matsvinnet ska halveras i butiks- och konsumentledet samt minska i andra led till år 2030.

BYGG- OCH RIVNINGSAV FALL

Under 2020 genererade Sverige 14,6 miljoner ton bygg- och rivningsavfall. Detta motsvarar 1,4 ton per person och år och står ungefär för 40 procent av Sveriges totala avfall (gruvavfall är inte inkluderat). Den största mängden kommer från byggbranschen. Det vanligaste är att bygg- och rivningsavfall återvinns som konstruktionsmaterial alternativt läggs på deponi eller återvinns som energi. Eftersom bygg- och rivningsavfall har en stor påverkan på klimatet är det viktigt att förbättra hanteringen av detta avfall för att hushålla med resurserna.²

Genom god planering och hushållning med resurser kan svinn förebyggas och återanvändas. Det vinner både miljön och ekonomin på.

Det bygg- och rivningsavfall som uppstår ska sorteras ut vid källan i minst sex fraktioner enligt avfallsförordningen. Dessa är:

- Trä
- Mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten
- Metall
- Glas
- Plast
- Gips

¹ Livsmedelsverket, *Fler gör mer Handlingsplan för minskat matsvinn 2030, 2018*, https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/matvanor-halsa-miljo/matsvinn/fler-gor-mer-handlingsplan-for-minskat-matsvinn_20180618.pdf [hämtad 2023-10-27]

² Naturvårdsverket, *Bygg- och rivningsavfall, 2022*, <https://www.naturvardsverket.se/49d418/globalassets/amnen/avfall/statistikblad-bygg-och-rivningsavfall.pdf> [hämtad 2023-10-27]

RESTAVFALL

Restavfall är avfall som inte är farligt avfall, inte går att återanvända eller återvinna på annat sätt än energiutvinning. Plockanalyser visar att cirka 40 procentenheter av det restavfall som samlas in verkligen är restavfall. Men resterande 60 procentenheter hade kunnat sorteras ut och behandlats så att resurser tagits tillvara. Av dessa 60 procentenheter är cirka 30 procentenheter förpackningar och tidningar och 30 procentenheter är matavfall.

Genom att invånarna sorterar rätt minskar mängden restavfall vilket är dyrt att hantera. När avfall läggs i rätt behållare från början kan vi ta vara på och materialåtervinna mer resurser istället för att förbränna dem. Under 2022 slängdes 20 000 ton resurser i restavfallet, som vi hade kunnat hantera mer klimatsmart om de hade sorterats rätt. Det är en stor mängd jämfört med de 10 000 ton som var rätt sorterade och verkligen bara kunde återvinnas genom att bli energi. En god källsortering bidrar alltså till minskad påverkan på klimat och miljö.

ELAVFALL

Jämfört med andra länder samlar Sverige in en stor del elavfall, trots att vi har en hög och ohållbar konsumtion av elprodukter. Det är viktigt att samla in elavfall eftersom det innehåller farliga ämnen och om det inte tas hand om på rätt sätt kan det skada miljön och människors hälsa³. Enligt plockanalyser innehåller restavfallet 0,6 procent elavfall. Siffran upplevs kanske låg men innebär att nästan 270 ton elavfall förbrändes i NSR-kommunerna år 2022.

TEXTIL

Vi konsumerar cirka 14 kilo textilier per person och år i Sverige. Detta innebär att den svenska textilkonsumtionen bidrar med utsläpp på över fyra miljoner koldioxidekvivalenter⁴. I plockanalyser under 2022 kunde vi se att varje invånare i NSR-regionen slängde lite mer än 10 kilo textil per år i restavfallet. Textilier bidrar med miljöpåverkan i form av kemikalier och stor vattenförbrukning. Många textilier innehåller plast och vid tvätt frigörs mikroplaster. För att förebygga textilavfall och därigenom minska miljöpåverkan från hanteringen av textilier krävs förändrade konsumtions- och produktionsmönster. Bäst är att förebygga onödigt textilkonsumtion, att använda textilierna så länge som möjligt och att återvinna dem i större utsträckning än idag. Enligt EU:s avfallsdirektiv ska alla medlemsstater från och med den 1 januari 2025 samla in textil separat från annat avfall. Det finns en utredning av hur ett producentansvar för textil kan formuleras.⁵

³ Naturvårdsverket, *Elavfall*, u.å, <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/avfallslag/elavfall/> [hämtad 2023-10-27]

⁴ Naturvårdsverket, *Så påverkar konsumtionen i Sverige*, 2023, <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/textil/dagens-textila-floden-ar-en-global-miljoutmaning/sa-paverkar-konsumtionen-i-sverige/> [hämtad 2023-10-27]

⁵ Naturvårdsverket, *Textil*, 2023, <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/avfallslag/textilavfall/> [hämtad 2023-10-27]

PARK- OCH TRÄDGÅRDSAVFALL

Från 1 januari 2024 ska hushåll och verksamheter sortera ut bioavfall i följande fraktioner:

- Park- och trädgårdsavfall som innehåller parkslide eller invasiva arter enligt EU-förteckningen
- Annat park- och trädgårdsavfall
- Biologiskt nedbrytbart köks- och livsmedelsavfall. Utsorteringskravet omfattar ätlig olja och flytande fett men inte annat flytande bioavfall (matavfall).

Dessa får inte blandas med varandra eller med annat avfall. NSR har Sveriges största anläggning för produktion av biokol av trädgårdsavfall. Anläggningen kan ta emot 7 000 ton trädgårdsavfall och av det producera 1 500 ton biokol.

Biokol bidrar till att sänka koldioxid i atmosfären genom att det binder till sig koldioxid. Därför anses biokol ge en positiv påverkan på klimatet enligt FN:s klimatpanel.

Biokol fungerar även bra som kvalitetsförbättring av jordar och för att stabilisera föroreningar⁶. Ju mer trädgårdsavfall som samlas in separat desto mer biokol kan produceras. Innan biokolsanläggningen byggdes användes trädgårdsavfallet till kompost och energiutvinning. Genom biokol skapas en ny produkt och trädgårdsavfallet kommer högre upp i avfallshierarkin. Biokolsproduktionen som kolsänka är viktigt för att regionen ska bli klimatneutral.

MÅL

Avfallsplanen innehåller mål och åtgärder för avfallshanteringen i Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Åstorp och Ängelholms kommun. Målen och åtgärderna ska bidra till att avfallet i kommunerna minskar och att det avfall som slängs blir nya resurser samt mindre farligt för miljön och människors hälsa. I bilaga 2 finns åtgärdsplanerna som vi ska arbeta med för att nå målen.

Vision

Visar var vi vill nå.

Mål

Mäts och bidrar till önskad effekt. De är i riktning mot visionen och är de som följs upp årligen för att säkerställa att vi rör oss i rätt riktning.

Strategi

Ska vara en hjälp för kommunen att jobba mot målen. De är inriktade mot verksamheternas avfall, kommunens egna avfall och mot hushållens avfall.

Åtgärdsplan

Åtgärder som ska genomföras under planens period för att nå målet med hjälp av strategierna.

MÅL 1 - FÖREBYGGANDE AV AVFALL INKLUSIVE ÅTERBRUK

Det bästa avfallet är det som inte uppstår. Genom att minska konsumtionen av nya varor och produkter samt att konsumera smartare kan vi minska mängden avfall. Det innebär att vi tar mindre resurser i anspråk och minskar vårt ekologiska fotavtryck. Mål 1:1 som mäts per person tar hänsyn till folkbokförda invånare, gästnätter, arbetsplatsnetto samt fritidsboenden som hämtas från Avfall Web.

MÅL 1.1

Den totala avfallsmängden per person (exklusive trädgårdsavfall) ska minska med 20 procent till 2032 jämfört med 2022.

MÅLBESKRIVNING

Avfall Sverige sammanställer de totala avfallsmängderna årligen utifrån data som rapporterats i databasen Avfall web. Genom att minska mängden med 20 procent blir den totala avfallsmängden 282 kilo per invånare person och år. Alla kommuner har olika nuläge vilket innebär att det även blir olika mål

NULÄGE

NSR 2022 = 353 kg/person och år

Bjuv = 302

Båstad = 422

Helsingborg = 340

Höganäs = 413

Åstorp = 346

Ängelholm = 354

UPPFÖLJNING

Insamlad mängd kommunalt avfall per person och år.

MÅL 1.2

Kommunen ska verka för att verksamheter minskar sin totala avfallsmängd.

MÅLBESKRIVNING

Det finns ingen samlad statistik för verksamhetsavfallet men kommunen ska verka för att den totala avfallsmängden från verksamheten ska minska

NULÄGE

Nuläge saknas

STRATEGIER

AVFALL FRÅN HUSHÅLLEN

STRATEGI 1A

Kommunen ska årligen redovisa hur de stimulerar och underlättar för kommuninvånare att minska sitt avfall.

Uppföljning/exempel på åtgärd

Rapportering från kommunen om genomförda åtgärder.

Exempel

- Underlätta för delning, lån och reparation.

Nuläge

Nuläge saknas

KOMMUNERNAS AVFALL OCH DÄR KOMMUNEN HAR RÅDIGHET

STRATEGI 1B

Alla kommunala arbetsplatser (Där kommunen har rådighet att påverka) ska årligen genomföra avfallsförebyggande åtgärder och kunna påvisa resultat.

Uppföljning/exempel på åtgärd

Rapportering från kommunen om genomförda åtgärder.

Nuläge

Nuläge saknas

STRATEGI 1C

Mängden matsvinn vid tillagning och servering ska stadigt minska i kommunorganisationen.

Uppföljning/exempel på åtgärd

Mäta matsvinn regelbundet.

Gram matsvinn per matgäst (skolelev, förskolebarn, vårdtagare, personal)

Allt matsvinn som hanteras på samma arbetsplats ska ingå i mätningen.

Nuläge

I plockanalyser kan man se att det finns mycket onödigt matavfall både i det källsorterade matavfallet samt i restavfallet. Genom att minska matsvinnet minskar klimatpåverkan.

STRATEGI 1D

Kommunen ska arbeta aktivt för att minska sina inköp genom att förlänga livslängden och återbruka exempelvis elprodukter, möbler och byggmaterial.

Uppföljning/exempel på åtgärd

Kommunen redovisar på vilket sätt den arbetar aktivt.

Exempel:

- Upphandling och inköp av reparationstjänster.
- Åtgärder som förlänger livslängden på elprodukter och möbler.

Nuläge

Nuläge saknas

AVFALL FRÅN VERKSAMHETERNA

STRATEGI 1E

Kommunen ska arbeta aktivt för att verksamheter ska minska sitt avfall. Särskilt prioriterat är:

- Matavfall
- Bygg- och rivningsavfall
- Restavfall
- Elavfall
- Textil
- Park- och trädgårdsavfall

Uppföljning/exempel på åtgärd

Kommunen redovisar på vilket sätt den arbetar aktivt. Exempel:

- Förebyggande av avfall i tillsynsplanen.
- Rutiner för användning av vägledningen "Förebygga avfall - varför då? Och hur ska vi göra?".
- Näringslivsutveckling kring exempelvis cirkulär ekonomi.

Nuläge

Nuläge saknas

MÅL 2 - ÅTERVINNING AV DET AVFALL SOM UPPSTÅR

Detta mål syftar till att hanteringen av avfall ska utföras på mest lämpligt sätt. Avfallet ska i största möjliga mån ses som en resurs i ett kretslopp, där vi materialåtervinner i största möjliga mån och därefter energiutvinner. Det är viktigt att det miljöfarliga avfallet fasas ut så att miljön påverkas så lite som möjligt.

MÅL 2.1

Andel avfall som faktiskt går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av kommunalt avfall ska vara minst 65 procent år 2032.

MÅLBESKRIVNING

Den totala avfallsmängden per invånare inklusive trädgårdsavfall som faktiskt materialåtervinns inklusive biologisk återvinning. Det innebär att felsorteringar och det avfall som uppstår under återvinningsprocessen inte räknas som återvunnet. Syftet med målet är att det avfall som uppstår ska sorteras så att resurser tas till vara och att farligt avfall hanteras så att det inte skapar olägenhet för människor eller miljön. Genom att 65 % materialåtervinns eller förbereds för återanvändning innebär det att max 35 % energiåtervinns och deponeras.

NULÄGE

NSR 2022 = 47 %

Bjuv 45 %

Båstad 54 %

Helsingborg 41 %

Höganäs 52 %

Åstorp 42 %

Ängelholm 47 %

UPPFÖLJNING

Avfall Web

MÅL 2.2

Kommunen ska verka för att verksamheters avfall går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning inklusive biologisk behandling.

MÅLBESKRIVNING

Mycket av verksamheternas avfall kan materialåtervinnas eller förberedas för återanvändning. Vid tillsyn kontrolleras verksamheternas sortering och avfallshantering.

NULÄGE

Nuläge saknas

STRATEGIER - AVFALL FRÅN HUSHÅLLEN

STRATEGI 2A.

Alla hushåll ska minska felsorteringen och öka återvinningen.

Uppföljning/exempel på åtgärd

Renheten på restavfall. Förändring i insamlade mängder

Nuläge

Renhet på restavfall = 40 %

STRATEGIER - KOMMUNERNAS AVFALL OCH DÄR KOMMUNEN HAR RÅDIGHET

STRATERI 2B.

Alla kommunala arbetsplatser (där kommunen har rådighet att påverka) ska minska felsorteringen och öka återvinningen.

UPPFÖLJNING/EXEMPEL PÅ ÅTGÄRD

Rapportering från kommunen om genomförda åtgärder.

Uppföljning via stickprov

NULÄGE

Nuläge saknas

STRATEGI 2C.

Kommunen ska aktivt arbeta med att minska klimatpåverkan från massahanteringen där kommunen har rådighet.

UPPFÖLJNING/EXEMPEL PÅ ÅTGÄRD

Förhållandet mellan jungfrulig och återvunna massor.

In Sito sanering jämfört med schaktsanering.

NULÄGE

Nuläge saknas

STRATEGIER - AVFALL FRÅN VERKSAMHETERNA

STRATEGI 2D.

Alla verksamheter ska minska felsorteringen och öka återvinningen.

UPPFÖLJNING/EXEMPEL PÅ ÅTGÄRD

Uppföljning genom tillsyn.

Målet gäller alla verksamheter. Uppföljningen gäller de verksamheter som har kommunal miljötillsyn. Säkerställa att tex hamnar hanterar sitt avfall korrekt

NULÄGE

Nuläge saknas

MÅL 3 - NEDSKRÄPNINGEN SKA FÖREBYGGAS OCH BEGRÄNSAS

Förebygga och begränsa nedskräpning behöver göras inom flera områden. Kommunerna bör arbeta mer aktivt med det förebyggande arbetet och med att optimera driften. Detta kan kommunerna göra genom att ha rätt typ och placering av skräpkorgar, askkoppar och andra avfallskärl. Att påverka beteende och attityder tar lång tid och det är viktigt att arbeta med såväl skolelever som den vuxna allmänheten. Möjligheten att lämna skräp via avfallsstationer ska vara så optimal som möjligt.

MÅL 3

MÅLBESKRIVNING

Nedskräpningen i kommunen ska stadigt minska.

Nedskräpning sprider onaturliga och farliga ämnen i naturen. Nedskräpning upplevs också negativt av invånarna och bidrar till otrygga miljöer samtidigt som det kostar pengar att städa upp. Genom att minska nedskräpningen upplevs miljön som renare och tryggare samtidigt som kommunerna kan lägga sina resurser på något viktigare. Marin nedskräpning påverkar alla kommuner, även inlandet eftersom nedskräpningen följer vattendrag ut till havet. Därför är det viktigt att förebygga och begränsa nedskräpning innan den når vattendrag och dagvattenbrunnar.

UPPFÖLJNING

Håll Sverige Rent:s skräpmätning, antal nedskräpningsärenden eller annat system. Kommunen väljer hur den vill följa upp målet, det viktigaste är att det följs upp på samma sätt under planens giltighetstid.

STRATEGIER

STRATEGI 3A.

Aktiviteter ska genomföras årligen för kommunens invånare i syfte att öka medvetenheten kring nedskräpning och dess konsekvenser.

UPPFÖLJNING/EXEMPEL PÅ ÅTGÄRD

Redovisade aktiviteter, exempelvis skräpplockardagar, städa stränder, plogging

NULÄGE

Nuläge saknas

STRATEGI 3B.

Aktiviteter ska genomföras årligen för att förebygga och begränsa dumpning.

UPPFÖLJNING/EXEMPEL PÅ ÅTGÄRD

Redovisade aktiviteter

NULÄGE

Nuläge saknas

STYRMEDEL

Kommunen kan använda sig av styrmedel för att genomföra åtgärderna i avfallsplanen och uppnå målen. Styrmedlen är:

- **Lokala föreskrifter**
Renhållningsordningen innehåller kommunala bestämmelser. Den är kommunens verktyg för att styra och utveckla avfallshanteringen i kommunen. Alla regler är inte styrande, några är endast rådgivande.
- **Tillsyn**
Tillsynsmyndigheten ställer krav på åtgärder och egenkontroll vid tillståndsgivning och tillsyn, samt ger vägledning för att främja en hållbar utveckling. Tillsyn är ett effektivt styrmedel för att påverka företag och verksamheter.
- **Upphandling**
Upphandling kan användas som ett styrmedel genom att ställa krav på avfallsförebyggande åtgärder vid inköp av varor, tjänster och byggtrenader. Genomtänkt upphandling kan minska belastningen på miljön samt bidra till hållbara konsumtions- och produktionsmönster.
- **Avfallstaxa**
Avfallstaxan är ett ekonomiskt styrmedel där avgifter tas ut så att återan

vändning, återvinning eller annan miljövänlig avfallshantering stimuleras. Taxan kan användas för att styra konsumtion och beteende i en mer hållbar riktning, där källsortering i fler fraktioner är mer ekonomiskt fördelaktigt för invånaren än att blanda avfall.

- **Fysisk planering**

När ett hållbart samhälle ska byggas är avfallshanteringen grundläggande. Tillgänglighet och närhet till sorteringsystem är viktigt för att främja en god sortering. Därför uppmärksammas avfallshanteringen tidigt i den fysiska planeringen.

- **Information och kommunikation**

För att kunna göra hållbara val behövs kunskap. Information är ett styrmedel för att öka medvetenheten hos allmänheten och ge ett förändrat beteende. Med rätt information kan allmänheten lättare förebygga att avfall uppstår, minska nedskräpningen och sortera sitt avfall bättre. Information är effektivt tillsammans med andra styrmedel. Utbildning och rådgivning är en stor del av kommunikationsarbetet.

- **Nudging**

Att göra det lätt att göra rätt för invånare innebär att underlätta ett önskat beteende – en miljöstyrning eller en ”knuff” i rätt riktning, så kallad nudging. Detta gör man genom att skapa bra förutsättningar för enklare sortering, avfallsminimering och en mindre resursslösande livsstil. Nudging är ett styrmedel som kan realiseras i form av information eller operativa åtgärder.

LAGSTIFTNING OCH MÅL

Mål och åtgärder i avfallsplanen ska bidra till ett mer hållbart samhälle där resurser används på ett smart vis. Det innebär att avfall ska förebyggas, att resurser som har tagits i anspråk används på ett så effektivt och hållbart sätt som möjligt och att avfall som uppstår så långt som möjligt återvinns och används till nya produkter.

Ett flertal lagar berör avfallsområdet både internationellt och nationellt. Övergripande gäller FN:s globala mål för hållbar utveckling samt EU:s avfallsdirektiv. 2018 beslutade Europeiska unionen om revideringar i avfallslagstiftningen, det så kallade avfallspaketet. Målet är minskade avfallsmängder, ökad återanvändning av produkter, ökad återvinning samt förbättrad avfallshantering.

I miljölagstiftningen anges att alla kommuner i Sverige ska ta fram en kommunal avfallsplan som antas av kommunfullmäktige i respektive kommun. Innehållet i avfallsplanen regleras genom Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6).

Enligt 15 kapitlet i miljöbalken och avfallsförordningen (2020:614) ska den kommunala avfallsplanen bland annat innehålla mål och åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Målen syftar också till att kommunen ska sträva uppåt i EU:s avfallshierarki.

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

GLOBALA MÅL – AGENDA 2030

Den 25 september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som inrymmer 17 globala mål för hållbar utveckling. De globala målen har i sin tur 169 delmål och 230 indikatorer. Målen syftar till att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen och lösa klimatkrisen fram till år 2030. För att de globala målen ska bli verklighet måste alla delar av samhället – organisationer, näringsliv, offentlig sektor, forskare och enskilda individer – inkluderas. Regeringen har utsett Agenda 2030-delegationen att ansvara för det svenska arbetet med hållbarhetsmålen. Av de 17 globala målen berörs avfallshanteringen främst av åtta hållbarhetsmål med tillhörande delmål. I tabell 1 beskrivs hur dessa beaktas i avfallsplanen.

GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Delmål 3.9

Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.

Betydelse i regionen

Säkerställa att avfall som uppstår tas omhand på rätt sätt och inte förorenar eller kontaminerar luft, vatten och mark. Hållbar hantering av avfall.

RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA

Delmål 6.3

Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

Betydelse i regionen

Sträva mot ökad återanvändning och återvinning.

HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

Delmål 7.2

Till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

Betydelse i regionen

Energiutvinning av avfall med stävan att minska innehållet av material med fossilt ursprung, samt att öka produktionen av biogas.

HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Delmål 11.6

Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Betydelse i regionen

Hållbar hantering av avfall.

HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Delmål 12.2

Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

Betydelse i regionen

Hållbar hantering av avfall som ger hög återanvändning och materialåtervinning.

Delmål 12.3

Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butiks- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

Betydelse i regionen

Minska mängden matsvinn.

Delmål 12.4

Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med det överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av avfall i luft, vatten och mark i syfte att minimera dess negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

Betydelse i regionen

Hållbar hantering av avfall som inte ger någon påverkan på människa eller miljö.

Delmål 12.5

Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

Betydelse i regionen

Hållbar hantering av avfall med förebyggande i fokus.

Delmål 12.8

Senast 2030 säkerställa att alla människor har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstil i harmoni med naturen.

Betydelse i regionen

Hållbar hantering av avfall med förebyggande i fokus. Skapa beteendeförändring för minskade avfallsmängder och minskad nedskräpning.

BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Delmål 13.2

Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

Betydelse i regionen

Integrera hänsyn till klimatet i arbetet med hållbar hantering av avfall.

Delmål 13.3

Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.

Betydelse i regionen

Hållbar hantering av avfall med liten påverkan på klimatet.

HAV OCH MARINA RESURSER

Delmål 14.1

Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

Betydelse i regionen

Förebygga och begränsa nedskräpning på land och i vatten.

EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Delmål 15.1

Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

Betydelse i regionen

En hållbar hantering av avfall, öka materialåtervinningen och minska matsvinnet.

EU-DIREKTIV OCH MÅL

Inom EU gäller avfallsdirektivet (2008/98/EG) som en rättslig ram för avfallshanteringen i Europa. Direktivet har utformats för att minska mängden avfall och öka återvinningen av det avfall som uppstår. Detta för att minska avfallshanteringens påverkan på miljön och effektivisera utnyttjandet av resurser. Direktivet innehåller en avfallshierarki med styrande bestämmelser, en beskrivning av avfallshantering och tillstånd, planering kring avfallshantering samt administrativa krav kring rapportering. Direktivet anger att avfallspolitiken bör ha som mål att minska resursanvändningen och den lyfter fram hur viktigt det är att tillämpa avfallshierarkin i praktiken. Avfallshierarkin visar i vilken ordning man ska ta hand om avfall. Den innebär att man helst ska förebygga att avfall uppstår, i andra hand återanvända det, i tredje hand materialåtervinna det och så vidare. Ordningen gäller under förutsättning att det är miljömässigt motiverat och ekonomiskt rimligt. EU:s medlemsländer ska arbeta fram regler och styrmedel för att styra avfallshanteringen i denna riktning.

Nya regler för bioavfall

EU:s avfallsdirektiv ställer krav på att bioavfall ska sorteras ut och materialåtervinnas. Detta innebär att matavfall och trädgårdsavfall inte får läggas i restavfallet. Från den 1 januari 2024 är kommunerna skyldiga att samla in utsorterat matavfall från både hushåll och verksamheter i följande fraktioner:

- Park- och trädgårdsavfall som innehåller parkslide eller invasiva arter enligt EU:s förteckning över invasiva främmande arter.
- Annat park- och trädgårdsavfall.
- Biologiskt nedbrytbart köks- och livsmedelsavfall (tidigare benämndes matavfall). Här ingår även ätlig olja och flytande fett men inte annat flytande bioavfall.

EU:s paket för cirkulär ekonomi

För att underlätta övergången till en mer cirkulär ekonomi har kommissionen tagit fram ett paket för cirkulär ekonomi. Det syftar till att fokusera på de frågor där åtgärder på EU-nivå ger ett verkligt mervärde och kan åstadkomma konkreta förändringar. Paketet innehåller reviderade lagstiftningsförslag om avfall samt en övergripande handlingsplan. Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin fastställer åtgärder för att sluta kretsloppet och hanterar alla faser i en produkts livscykel: från konsumtion och produktion till avfallshantering och marknaden för returråvaror. Handlingsplanen innehåller ett antal cirkulära nyckelsektorer som är avgörande för att uppnå en cirkulär ekonomi.

- Plast
- Textilprodukter
- Elektronik och e-avfall
- Livsmedel som vatten och näringsämnen
- Förpackningar
- Batterier och fordon
- Bygg och anläggningsarbeten. ⁷

⁷ Europaparlamentet, Hur vill EU uppnå en cirkulär ekonomi senast till år 2050, 2021, <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/society/20210128STO96607/hur-vill-eu-uppna-en-cirkular-ekonomi-senast-til-ar-2050> [hämtad 2023-10-17]

NATIONELLA MÅL OCH LAGAR

I Sverige är det miljöbalken samt avfallsförordningen (2020:614) som styr arbetet kring avfall. Även miljökvalitetsmålen är viktigt och beskriver det tillstånd i den svenska miljön ska nå. Det finns 16 miljökvalitetsmål som alla berör viktiga miljöområden, varav tre mål huvudsakligen berör avfallshandling. För flera avfallstyper finns förordningar kring producentansvar.

Det svenska miljömålssystemet

Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, sexton miljökvalitetsmål och fjorton etappmål. Generationsmålet anger inriktningen för miljöarbetet och vad som behöver ske på samhällsnivå för att vi ska få ett hållbart samhälle. Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd som miljöarbetet ska leda till i Sverige och etappmålen anger mål som vi måste uppnå längs vägen för att nå generationsmålet.

Generationsmålet

Miljöpolitikens övergripande mål är att lämna över ett samhälle till nästa generation, där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Miljökvalitetsmål

Sveriges riksdag har antagit sexton miljökvalitetsmål som utgör grunden i den nationella miljöpolitiken. Målen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giffri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Avfallshanteringen är idag effektiv men avfallsmängderna fortsätter att öka och det krävs att mängden avfall minskar för att generationsmålet och flera miljö kvalitetsmål ska kunna nås. Främst berörs tre mål; (1) Begränsad klimatpåverkan, (4) Giftfri miljö samt (15) God bebyggd miljö.

Utöver detta har regeringen fastställt etappmål inom olika områden, som anses vara prioriterade för att nå generationsmålet;

Avfall

- Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
- Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.

Begränsad klimatpåverkan

- Utsläpp av växthusgaser från inrikes transporter (2030)
- Växthusgasutsläpp från inrikes transporter ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010.

Cirkulär ekonomi

- Återanvändning av förpackningar (2030)
- Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år 2026 och med minst 30 procent från år 2022 till år 2030

NATIONELLA ÅTGÄRDSPROGRAMMET FÖR HAVSMILJÖN.

I det nationella åtgärdsprogrammet för havsmiljö ingår åtgärder mot marint skräp. Åtgärd 23 handlar om att vid revidering av de kommunala avfallsplanerna ska belysas hur avfallshanteringen kan bidra till att minska uppkomsten av marint skräp, samt att mål ska sättas upp för ett sådant arbete.

FÖRÄNDRING KRING PRODUCENTANSVAR

Producentansvar för förpackningar

Förordning (2022:1274) träder i kraft den 1 januari 2023 men alla bestämmelser tillämpas inte direkt. Förordningen innebär bland annat att följande avfallsslag ska samlas in separerat och fastighetsnära:

- Pappersförpackningar
- Plastförpackningar
- Metallförpackningar
- Färgade glasförpackningar
- Ofärgade glasförpackningar

Viktiga datum att beakta:

- 1 januari 2026 ska kommunerna samla in utsorterat förpackningsavfall av papper, plast, glas och metallförpackningar på torg, parker och andra populära platser.
- 1 januari 2027 ska samtliga kommuner ha infört fastighetsnära insamling från hushåll samt från samlokaliserade verksamheter som har valt kommunal insamling.

Skrymmande förpackningar av papper, kartong och plast ska samlas in på lättillgängliga insamlingsplatser (lip:ar). Alla förpackningsmaterial inklusive träförpackningar och övrigt förpackningsmaterial ska samlas in på en stationär, bemannad återvinningscentral i kommunal regi.

Producentansvar för returpapper

Regeringen beslutade december 2020 att förordningen om producentansvar för returpapper ska upphävas. Samtidigt beslutade regeringen om vissa ändringar i avfallsförordningen som bland annat innebär att returpapper även i fortsättningen ska sorteras ut från annat avfall, men att det utsorterade returpapperet ska samlas in av kommunerna från och med 1 januari 2022.

SKÅNES MILJÖMÅL

Länsstyrelsen Skåne har i uppdrag av regeringen att samordna det regionala miljöarbetet, ansvara för att ta fram och besluta om regionala miljömål, samt följa upp resultatet för Skåne. Skånes miljömål är samma som de nationella miljömålen, med undantag för målet Storslagen fjällmiljö. Under målet Begränsad miljöpåverkan har Skåne antagit ytterligare fem egna mål för att uppnå delar av det miljö kvalitetsmålet.

Klimat- och energistrategi – Skåne

I juni 2018 antogs en klimat- och energistrategi med målet ett klimatneutralt och fossilbränslefrött Skåne till 2030. Varav följande är aktuella för avfallshanteringen:

- Utsläppen av växthusgaser i Skåne ska vara minst 80 procent lägre än år 1990.
- Utsläppen av växthusgaser från konsumtion i Skåne ska vara högst 5 ton koldioxidekvivalenter per person och år.
- Energianvändningen i Skåne ska vara minst 20 procent lägre än år 2005 och utgöras av minst 80 procent förnybar energi.
- Utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne ska vara minst 70 procent lägre än år 2010.

UPPFÖLJNING

NSR och kommunerna ska följa upp avfallsplanen varje år före april månads slut. NSR ansvarar för att följa upp målen och kommunerna ansvarar för att rapportera utfall från strategier och åtgärder till NSR senast utgången av februari. Uppföljningen ska presenteras i kommunerna och för politiker och tjänstemän. NSR ska varje tertiäl rapportera hur prognosen kring den totala avfallsmängden ser ut i kommunen. Uppföljning av tidigare avfallsplaner finns på <https://nsr.miljobarometern.se/>

FRAMTAGANDET AV PLANEN

Processen

En arbetsgrupp samt en styrgrupp med representanter från NSR:s samtliga ägarkommuner träffades regelbundet under tiden som planen togs fram. Deltagarna i arbetsgruppen hade som uppgift att förmedla ut i kommunen, ta fram material till planen samt delta i diskussionerna kring framtagande av mål. De hade också i uppgift att sammankalla till de workshops som genomfördes under arbetet.

Arbetsgruppen diskuterade även tidigare avfallsplaner och prioriterade områden samt tog fram förslag på mål. Detta resulterade i tre mål där varje mål har strategier som är kopplade till verksamheternas avfall, kommunernas avfall samt avfall från hushåll. När styrgruppen godkänt målen genomfördes workshops i kommunerna. Varje kommun hade egna workshops där åtgärder diskuterades framunder ledning av Maria Larsson från Marla miljödialog. På dessa workshops var det viktigt att flera olika delar av kommunerna var representerade, eftersom det är personalen i de olika verksamheterna som har kunskap om vilka åtgärder som är realistiska för dem i det förebyggande arbetet.

I början av 2022, vid uppdatering av renhållningsordningarna har alla kommuner och VA-enheterna fått gå igenom sin renhållningsordning för att konstatera om det saknar något, något som är otydligt eller om det finns delar som inte är aktuella längre samt nya lagändringar. En uppdaterad version av renhållningsordningarna skickades till kommunerna under sommaren 2022. En viktig del var att säkerställa att rätt förvaltning var ansvarig för rätt dispens.

Under vintern 23/24 fattade samtliga kommunstyrelser beslut om att ställa ut renhållningsföreskrifterna med tillhörande avfallsplan under februari till juni 2024. En remissammanställning gjordes sommaren 2024 och beslut om antagande av dokumenten skedde under hösten 2024/ 25 i samtliga kommunfullmäktige.

DELTAGARLISTA

ORGANISATION

Beställare: Erika Fjelkner, avdelningschef strategiska relationer

Projektledare: Tina Jörgensen, avfallsstrateg

Delprojektledare: Maria Larsson, miljökonsult Marla miljödialog

STYRGRUPP

Bjuvs kommun - Thorsten Schnaars

Båstads kommun - Jan Bernhardsson

Helsingborgs stad - Jens Gille och Emelie Lewin

Höganäs kommun - Margareta Engkvist Björkenhall

Åstorps kommun – Anders Aronsson

Ängelholms kommun - Ida Persson

ARBETSGRUPP

Bjuvs kommun – Sulejman Ovcina

Båstads kommun – Jan Bernhardsson

Helsingborgs stad – Helen Wiklund

Höganäs kommun – Agnes Werner och Fredrik Seger

Åstorps kommun – Sofie Johansson och Julie Magiera

Ängelholms kommun – Maria Adolfsson och David Thorstensson

REFERENSLISTA

Europaparlamentet, Hur vill EU uppnå en cirkulär ekonomi senast till år 2050, 2021, <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/society/20210128STO96607/hur-vill-eu-uppna-en-cirkular-ekonomi-senast-till-ar-2050> [hämtad 2023-10-17]

Livsmedelverket, Fler gör mer Handlingsplan för minskat matsvinn 2030, 2018, https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/matvanor-halsa-miljo/matsvinn/fler-gor-mer-handlingsplan-for-minskat-matsvinn_20180618.pdf [hämtad 2023-10-27]

Naturvårdsverket, Bygg-och rivningsavfall, 2022, <https://www.naturvardsverket.se/49d418/globalassets/amnen/avfall/statistikblad-bygg-och-rivningsavfall.pdf> [hämtad 2023-10-27]

Naturvårdsverket, Elavfall, u.å, <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/avfallslag/elavfall/> [hämtad 2023-10-27]

Naturvårdsverket, Så påverkar konsumtionen i Sverige, 2023, <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/textil/dagens-textila-floden-ar-en-global-miljoutmaning/sa-paverkar-konsumtionen-i-sverige/> [hämtad 2023-10-27]

Naturvårdsverket, Textil, 2023, <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/avfallslag/textilavfall/> [hämtad 2023-10-27]

NSR, NSR satsar på biokol, u.å, <https://nsr.se/om-nsr/projekt/projektbanken/biokol/> [hämtad 2023-10-27]

Höganäs kommun

FOLKMÄNGD OCH FAKTA

År 2023 hade Höganäs kommun 28 137 invånare. Kommunen ligger vackert mellan Öresund och Skälderviken med Kullabergs branta klippor emellan. Från att ha varit en gruv- och bruksort har kommunen utvecklats och är nu mest känd för sin natur, keramik, mat och golf. Den omfattar cirka 142 km² och har sex större tätorter; Höganäs, Viken, Lerberget, Nyhamnsläge, Mölle och Jonstorp. I kommunen finns 8 004 villahushåll, 3 274 hushåll i flerbostadshus och 2 073 fritidshus.

Kommunen har stora visioner för Höganäs framtida utveckling och arbetar aktivt med sitt platsvarumärke, men behöver fler invånare för att trygga ekonomin i framtiden. Visionen är att ligga i topp när det gäller företagsklimat, turism, goda relationer med handeln, ny- och ombyggnation samt utvecklingsanda. Kommunens befolkningsmål är att uppnå 30 000 invånare år 2025 och 32 400 invånare till 2035.

Näringslivsstruktur

Näringslivet är en viktig motor för utvecklingen av Höganäs kommun. Här finns en lång tradition av kreativt entreprenörskap. Kommunen är hem för många stora företag och är en företagsvänlig plats att starta eller utveckla företag på. Kommunen har idag ett differentierat näringsliv med cirka 3500 aktiva företag, specialiserade inom olika branscher. Näringslivet består av många tillverkande företag, cirka en fjärdedel av arbetstillfällena är tillverkningsindustri. Höganäs AB är sedan länge det största företaget med nästan 800 anställda, men även många unga företag har vuxit till betydande storlek.

Avfallsorganisation

Renhållningen sköts av NSR.

Inom renhållningen ligger idag fokus på källsortering och återvinning och kommunen erbjuder fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar på både villor och flerfamiljsfastigheter, matavfallstömning, trädgårdskärlstömning och grovsopstömning. Inom kommunen finns det en återvinningscentral samt elva återvinningsstationer där privatpersoner kan lämna förpackningar och tidningar.

Kommunen ska arbeta för mer hållbar resursanvändning genom att minska avfallsmängderna, öka återvinning och återanvändning samt bidra till god tillgänglighet till återvinningsstjänster. I samhällsplaneringen ska goda förutsättningar för en kretsloppsanpassad resurshantering skapas

FRAMTIDSUTSIKT

Höganäs kommun satsar på en trygg och trivsamt boendemiljö samt en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. För att nå befolkningsmålen arbetar kommunen ständigt för att utvecklas och har många nya projekt på gång. Bland annat pågår en utbyggnad med blandad bebyggelse i sydöstra Höganäs, Södra Viken samt förtätning i Höganäs tätort. En ny fördjupad översiktsplan har tagits fram för Jonstop och ett nytt verksamhetsområde håller på att anläggas på Tjöröd.

Utbyggnad av avloppsnät

Alla utbyggnadsområden enligt behovsanalysen för utbyggnad av kommunalt avlopp är genomförda.

LOKALA MÅL

Översiktsplan 2035

I översiktsplanen för Höganäs kommun berörs avfallshanteringen i avsnittet Teknisk försörjning. Översiktsplanen beskriver avfallsorganisationen i Höganäs samt vilka möjligheter det finns att sortera avfall inom kommunen; fastighetsnära, vid återvinningsstationer samt på återvinningscentralen, där en modernisering finns i planerna.

Höganäs kommuns miljöprogram 2015–2025

Höganäs kommuns miljöprogram sträcker sig till 2025. Miljöprogrammets 19 mål är indelade i fem fokusområden och strävar efter att uppnå ett miljömässigt hållbart Höganäs.

Målen lyfter kommunens egen verksamhet och kommunens ansvarsområden, men också de som bor och verkar i kommunen. Till miljöprogrammet finns en beslutad åtgärdsplan.

Målen är indelade i fem temaområden. Energi och klimat, Transporter, Hållbar konsumtion, Mark, vatten och natur samt utbildning kommunikation och engagemang.

I mål och åtgärder finns många kopplingar till avfallsplanen. Inom målområde hållbar konsumtion finns mål om återanvändning. "Höganäs ska återanvända mer, både inom kommunkoncernen och underlätta återbruk för invånare".

Inom målområde utbildning, kommunikation och engagemang finns mål om att engagera de som bor och verkar i kommunen till en hållbar livsstil.

Nulägesbeskrivning avfall Höganäs

Insamlingssystem

Villor

Majoriteten av alla villahushåll i Höganäs kommun har tre 2-fackskärl med sortering av restavfall, matavfall, förpackningar, glas, metall och tidningar. Därutöver plastpåse för sortering av mjuk- och hårdplast. Färgat glas, ofärgat glas och metall blandas i ett fack. För att följa lagstiftningen om att separera dess fraktioner pågår en utredning för att fastställa vilken typ av kärl och insamlingssystem som ska användas i Höganäs framöver.

Flerfamiljsfastigheter

Hämtning av restavfall och matavfall sker i separata kärl eller i markbehållare. Från och med 1 januari 2024 ska alla flerfamiljsfastigheter ha sortering av förpackningar i ofärgat glas, färgat glas, metall, plast och papper. NSR erbjuder även fastighetsnära hämtning av grovavfall.

Avfallsmängder

Tabell 1. Insamlade mängder avfall från hushållen över tid 2011-2022 angivet som kg per invånare och år.

Fastighetsnära (kg/invånare och år)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Restavfall	180,4	173,2	172,6	167,3	161,0	158,4
Matavfall, orent	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
Matavfall	53,5	51,8	48,1	53,0	56,2	49,3
Trädgårdsavfall	70,2	60,8	68,9	67,9	70,2	62,8
Summa	304,1	285,8	289,5	288,2	287,7	270,5

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Summa Grovavfall	0,0	0,2	0,2	0,6	0,2	0,2
Summa miljöbod				0,0	0,0	0,0

Förpackningar och tidningar	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Glasförpackningar (Höganäs har även metall bland glas)	26,0	24,9	26,6	31,7	32,7	51,51
Metallförpackningar	2,3	2,4	1,5	0,8	1,1	1,46
Pappersförpackningar	24,6	27,8	28,7	34,2	34,0	30,37
Plastförpackningar	13,1	16,1	15,1	17,1	18,5	16,87
Tidningar	42,9	37,8	33,6	26,0	26,5	21,54
Summa tidningar och förpackningar totalt	108,9	108,9	105,5	109,9	112,7	121,7

Återvinningscentral	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Återbruk - Bygg och rivning				0,4	0,0	0,4
Återbruk - Hemtextil	0,9	1,1	1,8	2,2	2,0	1,6
Återbruk - Kyl & Frys, Vitvaror		0,0	0,1	0,1	0,0	1,2
Återbruk - Möbler & Prylar	1,8	2,0	3,1	3,0	3,0	2,5
Återbruk - Träpallar		0,0	0,6	0,6	1,0	0,8
Summa Återbruk	2,7	3,2	5,6	6,4	6,0	6,5
Böcker		2,6	2,5	3,1	3,0	2,4
Frityrfett				0,0	0,0	0,0
Kabelskrot	0,4	0,4	0,4	0,5	0,0	0,4
Metallskrot	14,2	14,4	14,4	21,7	19,0	17,3
Panta Mera			0,0	0,0	0,0	0,0
Wellpapp	5,3	4,8	3,9	0,8	6,0	5,4
Övrig Hårdplast				2,4	2,0	1,8
Summa Materialåtervinning Nya Produkter	19,9	22,3	21,2	28,5	29,0	27,4
Batterier max 3 kg	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1
Diverse Elektronik	5,3	5,7	5,0	5,7	5,0	4,8
Kyl & frys	2,0	1,9	1,7	1,9	2,0	1,5
Ljuskällor & Lysrör	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
Vitvaror	3,0	2,9	2,8	2,9	3,0	2,0
Summa Materialåtervinning FA	10,6	10,6	9,8	10,7	10,0	8,5
Fallfrukt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Löv & Gräs				0,2	0,0	0,1
Ris & Grenar	39,0	35,4	42,1	46,2	40,0	30,2
Summa Materialåtervinning Trädgårdsavfall	39,0	35,5	42,1	46,4	40,0	30,3
Tapet & Gummi	12,3	27,5	25,9	8,4	11,3	11,6
Målarfärg vattenbaserad	1,5	1,4	1,5	1,5	1,4	1,1
Resårmöbler	32,7	14,3	15,2	9,6	15,0	11,2
Trä	18,2	20,2	24,0	25,8	24,4	21,4
Summa Energiåtervinning	64,7	63,4	66,6	45,3	52,1	45,4
Tryckimpregnerat Trä	1,4	1,6	1,6	2,4	2,0	1,6
Kemikalier (21,23,26,27)	1,2	1,2	1,1	1,2	1,0	0,9
Spillolja & Oljefilter (24)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trycksatta kärl (11)				0,1	0,0	0,0
Summa Energiåtervinning FA	2,7	2,8	2,8	3,7	3,0	2,6
Summa återvinningscentral	139,6	137,7	148,1	140,9	140,1	120,7

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Summa totalt (kg/invånare och år)	549,8	529,5	537,8	533,2	534,7	506,6
Summa totalt (exkl. trädgård) (kg/invånare och år)	440,6	433,2	426,8	418,9	424,5	413,5

Avfallsmängderna per invånare i Höganäs har minskat

Vid NSR:s återvinningsanläggning på Filbornaområdet vägs det avfall som samlas in bland villor och flerfamiljshus. Vid varje invägning registreras mängderna indelat per fraktion och på årsbasis sammanställs statistik som ligger till grund för målsättningarna i denna avfallsplan. Den totala mängden avfall exklusive trädgårdsavfall per invånare har minskat med cirka 6 procent. Den största bidragande faktorn till minskningen är restavfallet och

återvinningscentralen. Vi kan även se en stor ökning i förpackningar och tidningar vilket visar att höganäsborna har blivit bättre på att sortera.

NULÄGESBESKRIVNING ÖVRIGT AVFALL

INSAMLINGSSYSTEM

För verksamhetsavfall är marknaden avreglerad, det innebär att verksamheterna får anlita vem de vill med tillstånd till att hämta deras avfall. De kan även själva transportera sitt avfall om de har tillstånd för detta. Verksamhetsutövare har själva ansvaret för att det egna avfallet transporteras bort och behandlas enligt EU:s avfallstrappa. De som transporterar avfallet ska ha tillstånd för detta (det finns vissa undantag vid små mängder). En verksamhet kan även ha avfall som räknas som kommunalt avfall till exempel avfall från fikarum och från städning. Detta avfall ska hämtas av NSR eller NSR:s entreprenör. För verksamhetsavfall har Höganäs kommun ett planeringsansvar och tillsynsansvar

INSAMLADE MÄNGDER: VERKSAMHETSAVFALL

Kommunen har idag ingen samlad bild av mängden verksamhetsavfall som produceras i kommunen. Andelen små och medelstora företag är många i Höganäs kommun och även i närliggande kommuner som Helsingborg och troligtvis kommer detta avfall in vid NSR återvinningsanläggning i Höganäs.

Behandlingsanläggningar

NSR Återvinningsanläggning Höganäs - Tjörred

Fastighet: Tjörred 10:1 (2:5, 7:5, och 11:1)

Huvudverksamhet och verksamhetskod

90.300-i (Deponering)

Sidoverksamhet och verksamhetskod

90.100 (Mekanisk bearbetning och sortering)

90.171 (Biologisk behandling)

90.29 (Förberedelse för återanvändning)

90.30 (Lagring som en del av att samla in avfall)

90.50 (Lagring som en del av att samla in avfall)

90.70 (Mekanisk bearbetning och sortering)

Typ av avfall: Grovavfall, trädgårdsavfall, återvinningsmaterial, schaktmassor, producentansvarsmaterial, elektronik samt farligt avfall.

Behandlingsmetod: Anläggningen består av en återvinningscentral för hushåll och verksamheter, en miljöbod för farligt avfall, ytor för mottagning av grövre träavfall, trädgårdsavfall, ytor för kompostering samt ytor för asfalt- och betongåtervinning samt omlastning/sortering av industriavfall och metallskrot. Idag sker ingen mekanisk behandling av betong. Återvinningscentralen är öppen måndag till fredag samt lördagar. Det mesta material som kommer in transporteras till NSR återvinningsanläggning Helsingborg eller direkt till annan mottagare för återvinning, mellanlagring eller slutomhändertagande.

Tillåtna mängder: Det finns tillstånd att årligen sortera, mellanlagra, omlasta, biologiskt behandla och komprimera högst 80 000 ton avfall samt mellanlagra högst 1 000 ton farligt avfall. I tillståndet finns en begränsning att anläggningen får lagra högst 150 ton farligt avfall (inklusive elektriska och elektroniska produkter) samtidigt.

Invallningen

Fastighet: Svampen 1

Verksamhetskod:

Typ av avfall: Avfallet består av ugnsslagg, filterstoff samt spill av råmaterial och pulverprodukter. Tidigare har keramiskt skrot, olegerat järnpulver, trädgårdsavfall, trä, papper och plast deponerats. I mitten av 1980-talet påbörjades kontinuerlig deponering av ugnsslagg, filterstoff från reduktionsprocessen (järnmalm).

Behandlingsmetod:

Kapacitet:

NEDLAGDA AVFALLSUPPLAG

En inventering av gamla avfallsupplag genomfördes 1985. Totalt identifierades 14 deponier enligt listan nedan. Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2006:6) bör riskbedömning av nedlagda deponier göras enligt Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden, MIFO. En provtagning av nedlagda deponier som är kommunala är gjord 2019.

Riskklasser enligt den metodik som använts i Höganäs kommun:

Klass 1 – särskilda miljöskyddsåtgärder bedöms nödvändiga

Klass 2 – prov och undersökningar bör göras för att kunna ta ställning till behov av åtgärder

Klass 3 – objektet synes kunna föras till grupp 4 efter enkla åtgärder

Klass 4 – särskilda miljöskyddsåtgärder synes ej behövliga

Avfallsslag	Start	Avslut	Typ av avfall	Kommentar	Klass
Jonstorp 10:6, 11:3 och S:1	1955	1977	Hushållsavfall Rivningsavfall och schaktmassor	F.d. strandkärr på lätt jord. Man har satt ut vattenrör och tagit prov 2 gånger, som varit godkända. Undersökningen godkändes 2009 av miljönämnden. Inventering och provtagning 2019 genomförd av WSP	2
Tjöröd 33:1	Ca 1940	1952	Främst koksaska	Ersattes med Tjöröd 7:5 m.fl., f.d. lertäkt. Inventering och provtagning 2019 genomförd av WSP	4
Tjöröd 7:5, 10:1 och 11:1	1952	2000	Hushålls-, rivnings- och industriavfall samt schaktmassor. Farligt avfall kan ha deponerats under 1950–70-talet.	Koncessionstillstånd, lerjord From 2000 drivs anläggningen som en kretsloppsanläggning. Inkommande material sorteras, mellanlagras och skickas till återvinning eller slutbehandling på Filborna avfalls- och återvinningsanläggning	4
Smedstorp 2:4	1965	1971	Hushållsrivnings och industriavfall	F.d. grustag	4
Krapperup 19:1	1954	1972	Hushållsrivnings- och industriavfall	Kallas Bränneslyckan. Inventering och provtagning 2019 genomförd av WSP	4
Våtamosse 1:1 (1) och Södra Danhult 5:5, 23 5:31 (2)	1965	1971	Hushålls-, rivnings- och industriavfall samt farligt avfall	3 deponier (delvis f.d. märgeldamm, två f.d. lertäkter) Inventering och provtagning 2019 genomförd av WSP	4

Höganäs 33:1, 33:4 och 33:8	1800-talet	1959–60	Slagg från kol och lerbrytning, koksaska, mindre mängd industrislam	Kallad Ärtan och Bönan 4	4
Västra Klappe 10:2, 10:3	1950	1960–70	Hushållsavfall, blandat med industriavfall, ev. farligt avfall	3 deponier (f.d. märeldamm)	4
Västra Klappe 12:1, 13:1	1950	1975	Hushållsavfall blandat med industriavfall ev. farligt avfall	3 deponier	4
Västra Klappe 2:5	1950	1960–70	Hushållsavfall Blandat med industriavfall ev. farligt avfall	1 deponi (f.d. märeldamm)	4
Västra Klappe 1:1	1950	1960–70	Hushållsavfall Blandat med industriavfall ev. farligt avfall	1 deponi (f.d. märeldamm)	4
Ry 1:29	1950	1960–70	Hushållsavfall Blandat med industriavfall ev. farligt avfall	1 deponi (f.d. märeldamm)	4
Rödmossen 16:1	1950	1960–70	Hushållsavfall Blandat med industriavfall ev. farligt avfall	1 deponi (f.d. märeldamm)	4
Ry 2:1	1950	1960–70	Hushållsavfall Blandat med industriavfall ev. farligt avfall	3 deponier (f.d. märeldamm)	4
Ry 1:9	1950	1960–70	Hushållsavfall Blandat med industriavfall ev. farligt avfall	2 deponier (f.d. märeldamm)	4
Höganäs Gödstop 1:3	okänt	okänt	Hushålls- och rivningsavfall blandat med industriavfall Deponin är delvis utgrävd och sanerad. De utgrävda massorna bestod av jordmassor med innehåll av avfall så som bräddor, plast, keramik, järnskrot och traktordäck. Analysresultat visade på föroreningshalter under naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM)	1 deponi (f.d. märeldamm) påträffades i samband med arbete kring nya dragningen av väg 111. Provtagning ej gjord av kvarlämnade massor.	4
Höganäs Stubbarp 38:1	okänt	okänt	Deponin innehöll till största delen natursten med viss inblandning av glas och mindre järnskrot.	1 deponi (f.d. märeldamm) påträffades av vägverket i samband med arbete kring nya dragningen av väg 111.	4

			Analysresultat visade på föroreningshalter över MKM avseende Zn i ett av totalt två prover.	Provtagning ej gjord av kvarlämnade massor.	
Brännan 23:4	okänt	okänt	Hushållsavfall trädgårdsavfall byggavfall jord och stenmassor. Analysresultatet visade på föroreningshalter över MKM avseende Cu och Zn i ett av totalt tio samlingsprover	1 deponi (f.d. märeldamm) påträffades av vägverket i samband med arbete kring nya dragningen av väg 111. Provtagning ej gjord av kvarlämnade massor.	4
Stora Görslöv 25:1	1972	2006	Processpecifikt avfall, främst ugnslag, avskilt filterstoff och materialspill från svampverket på Höganäs AB. Även kasserad takpapp, plaströr m.m. sluttäckt år 2006	3 deponi (fd märeldamm) Kallad Rögladeponin. Ägare Höganäs AB. Avslutat inom angiven tid (2005-06-30) efter godkänd avslutningsplan (inkl. samråd) Kontrollprogram enligt deponeringsförordningen	

Förslag till möjliga åtgärder för Skitsmart plan för ett resurssmart samhälle, Höganäs kommun

Nr	Namn och beskrivning	Vem	När	Koppling till strategi
1.	Rådgivning och tillsyn Arbeta in och använda Miljösamverkan Skånes vägledning "Förebygga avfall - varför då? Och hur ska vi göra?" i rutinerna för miljötillsyn.	Samhällsbyggnadsförvaltningen	2025	1e
2.	Mall med åtgärdsrekommendationer Ta fram en mall med åtgärdsrekommendationer för avfallsförebyggande och avfallssortering som kan användas för yttranden vid samråd, granskning av program, översiktsplan, detaljplaner, markanvisning, rivningslov och bygglov (samma åtgärd finns under mål 2a)	Samhällsbyggnadsförvaltningen Kommunledningskontoret Gemensam arbetsgrupp inom NSR?	2026	1e
3.	Goda exempel på resurssmarta verksamheter Visa upp goda exempel på verksamheter som är resurssmarta, till exempel i sociala medier.	Kommunledningskontoret	2025-2032	1e
4.	Resurssmart taxesättning vid uthyrning Vid uthyrning av lokaler ska taxan spegla hur bra verksamhetsutövaren är på att förebygga avfall.	Kultur- och fritidsförvaltningen Utbildningsförvaltningen	2025	1e
5.	Skapa byggåterbruksdepå Skapa en byggåterbruksdepå i Höganäs och sprid information om digitala marknadsplatser för byggåterbruk.	Kommunledningskontoret Samhällsbyggnadsförvaltningen Samverkan med större fastighetsägare i kommunen	2026	1e
6.	Avfallsförebyggande åtgärder Alla kommunala arbetsplatser ska årligen genomföra och redovisa resultatet av minst en åtgärd för att förebygga avfall, till exempel något av följande: <ul style="list-style-type: none"> Diskutera hur verksamheten kan bli mer resurssmart på APT, sammanställ åtgärdsförslag och genomför dem Öka kunskapen kring vad ett resurssmart samhälle innebär 	Alla verksamheter	2025-2032	1b

	<ul style="list-style-type: none"> • Inventera förråd, se till att det är god ordning • Se över inköpsrutiner och mandat kring inköp • Byt ut någon eller några engångsprodukter mot flergångs 			
7.	<p>Inventera avfallsflöde</p> <p>Varje förvaltning ska inventera sitt avfallsflöde för att identifiera vilken sorts avfall som uppkommer och utifrån det analysera om det uppstår onödigt avfall. Arbeta med uppföljning, rutiner, metoder och kunskapsspridning om hur vi minskar vårt avfall bland medarbetare. (Sista meningen finns i Green City Accord)</p>	Hela koncernen	Löpande	1b
8.	<p>Minska användning av plast</p> <p>Koncernen ska minska konsumtion av onödig plast och fasa ut fossilbaserad plast.</p>		Löpande	1b
9.	<p>Utveckla kravställning i upphandling</p> <p>Utveckla kravställning i upphandling när det gäller förpackningsmaterial, reparationsbarhet och uppdatering av programvaror.</p>		Löpande	1b
10.	<p>Ta fram stödmaterial för inköpare, avropare och miljöombud</p> <p>Utbilda och ta fram stödmaterial till inköpsamordnare, avropare och miljöombud i avfallsminskning (från Green City Accord).</p>		2025	1b
11.	<p>Måltidspedagogik</p> <p>Måltidspedagogen ska inspirera fler förskolor till att arbeta mer med måltidspedagogik.</p>	Utbildningsförvaltningen Teknik- och fastighetsförvaltningen	Löpande	1c
12.	<p>Utbildning av mottagningskök</p> <p>Personalen i mottagningskök ska få utbildning i mathantering för att minska matsvinn.</p>	Teknik- och fastighetsförvaltningen Utbildningsförvaltningen	Löpande	1c
13.	<p>Uppföljning av matsvinn inom omsorgen</p> <p>Rutiner för att mäta matsvinn inom omsorgen ska tas fram och implementeras.</p>	Höganäs Omsorg Teknik- och fastighetsförvaltningen Samverka med övriga kommuner inom NSR	Löpande	1c
14.	<p>Frånvarorapportering till tillagningsköken</p> <p>Tillagningsköken ska få en automatisk uppdatering av hur många barn och ungdomar som är frånvarande inom skola och förskola, så att de kan justera mängden tillagad mat. Ta vara på erfarenheter från Helsingborgs stad.</p>	Utbildningsförvaltningen	2025	1c

15.	Återanvändning av läromedel Samarbeta mellan olika skolor och förskolor för ökad återanvändning av läromedel och annat material.	Utbildningsförvaltningen	Löpande	1d
16.	Renovera och uppgradera elektronik Möjliggöra förlängd livslängd på elektronik genom renovering, uppgradering och återbruk.	Kommunledningskontoret	Löpande	1d
17.	Renovera möbler Möjliggör renovering av möbler i egen verksamhet och av tredje part.	Kommunledningskontoret	Löpande	1d
18.	Samverka med föreningar Kommunen ska fortsätta att stötta och samverka med föreningar, för att promota delande av verktyg och maskiner och öka möjligheten till reparationer.	Kultur- och fritidsförvaltningen	2025–2032	1a
19.	Utveckla Sportbanken Sportbanken är en verksamhet som lånar ut sportutrustning till barn och ungdomar. Konceptet fungerar bra och kan utvecklas till att exempelvis även låna ut musikinstrument.	Kultur- och fritidsförvaltningen	2025–2032	1a
20.	Underlätta och stimulera återbruk Kommunen kan underlätta återbruk mellan invånarna. Insatser med till exempel byteshyllor kan sättas upp i kommunens miljöer där invånare vistas. Riktade insatser kan göras vid evenemang.	Hela koncernen	Löpande	1a
21.	Evenemang för återbruk Kommunen arrangerar evenemang som stimulerar medborgare och besökare till återbruk, exempelvis klädbytardagar och låncyklar	Kultur- och fritidsförvaltningen Kommunledningskontoret Samhällsbyggnadsförvaltningen	Löpande	1a
22.	Hållbarhetsstrategi vid evenemang Evenemang som ordnas av kommunen, eller där kommunen är medarrangör, uppmuntras till ett strategiskt hållbarhetsarbete, till exempel genom hållbarhetscertifiering	Kommunledningskontoret Kultur- och fritidsförvaltningen	Löpande	1a
23.	Bättre sortering genom tillsyn I tillsynen av verksamheter ska ingå kontroll av sorteringen av avfall.	Samhällsbyggnadsförvaltningen	2025	2d
24.	Sortera mera Projektet Sortera mera genomförs och utvärderas, för bättre sortering på kommunens arbetsplatser och verksamheter.	Teknik- och fastighetsförvaltningen	Klart 2025	2b

25.	Masshanteringsgrupp Kommunen ska årligen delta i masshanteringsgruppen inom NSR	Teknik- och fastighetsförvaltningen	Löpande	2c
26.	Vägledning masshantering Kommunen ska ta fram en vägledning kring hur masshanteringen i kommunen ska se ut för att minska klimatpåverkan.	Teknik- och fastighetsförvaltningen	2025	2c
27.	Nytt insamlingssystem Införa nytt insamlingssystem som tillgodoser kraven i lagstiftningen.	Teknik- och fastighetsförvaltningen	2025-2027	2a
28.	Välkomna till rena Höganäs kommun Att Höganäs upplevs som en förhållandevis ren kommun ska lyftas fram i marknadsföring och information till besökare.	Kommunledningskontoret	Löpande	3a-b
29.	Fler förskolor med Grön flagg Förskolor ska uppmontras att arbeta enligt konceptet Grön flagg.	Utbildningsförvaltningen		3a-b
30.	Karta för soptunnor och hundlatriner Utveckla kommunens karta så att man enkelt kan se var soptunnor och hundlatriner finns.	Samhällsbyggnadsförvaltningen	2026	3a-b
31.	Krav vid upphandling av catering Vid upphandling av catering ska krav ställas på att mat, i huvudsak, levereras i flergångskärl. Engångsmuggar, engångsbestick och engångstallrikar bör undvikas.	Kommunledningskontoret	Löpande	3a-b
32.	Inventering av avfallssortering på offentliga platser Inventera avfallssortering på offentliga platser och utse vilka platser som ska prioriteras för full sortering.	Samhällsbyggnadsförvaltningen	2025	3a-b
33.	Förebygg marin nedskräpning Tillsyn ska göras för att säkerställa att varje hamn har en egen avfallsplan. Hamnarna ska kunna ta hand om fritidsbåtarnas avfall på rätt sätt.	Samhällsbyggnadsförvaltningen	Löpande	3a-b

NSR:s åtgärder

Enligt ägardirektivet ansvarar NSR för insamling och behandling av avfall i våra sex ägarkommuner. Genom att NSRs åtgärder i avfallsplanen är färre och mer övergripande bidrar till att vi har möjlighet att vara en resurs och hjälp till kommunerna i deras arbete med avfallsplanen. Avfallsplanen är ett av NSR grundläggande arbetsmaterial vilket innebär att vi i vårt vardagliga arbete alltid arbetar för att nå målen.

Nr	Namn och beskrivning	Vem	När	Koppling till strategi
1	Underlätta för de som bor och verkar i regionen att göra rätt Det ska vara enkelt för de som bor och verkar i kommunen att minska sina avfallsmängder. Det avfall som uppstår ska hanteras så högt upp i trappan som möjligt samt att farliga ämnen ska fasa ut för att inte skapa olägenheter för människa och miljö.	NSR	Löpande	1 a-e 2 a-d
2	Samverkan för att minska avfallets mängd och farlighet NSR ska samverka med kommunerna, entreprenörer och andra som verkar i kommunen för att minska avfallsmängderna och att det avfall som uppstår ska ses som en resurs och att farliga ämnen fasa ut och hanteras så det inte skapar olägenheter för människa och miljö.	NSR	Löpande	1 a-e 2 a-d
3	Utbildning för resurssmart samhälle Genom att sprida vår kunskap ökar vi förståelsen och vikten av att minska avfallets mängd och farlighet. Det avfall som uppstår ska hanteras så resurser kan tas till vara. Genom att kontinuerligt utbilda personal kan vi vara bättre ambassadörer när vi möter kunderna.	NSR	Löpande	1 a-e 2 a-d
4	Minimera onödiga avfallsflöden Genom att minska onödiga avfallsflöden minskar vi den totala avfallsmängden.	NSR	Löpande	1 a-e 2 a-d
5	Högre upp i avfallstrappan Se till att det avfall som uppstår hamnar högre upp i avfallstrappan. De farliga ämnena ska fasa ut och att avfallet hanteras som en resurs.	NSR	Löpande	1 a-e 2 a-d
6	Tillgängligheten Genom att jobba med att öka tillgängligheten för sortering bidrar vi till mindre material energiåtervinns	NSR	Löpande	1 a-e 2 a-d

BILAGA 3 MILJÖBEDÖMNING

Bakgrund

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en miljöbedömning genomföras vid upprättande av planer som krävs enligt lag och som kan medföra betydande miljöpåverkan.

Avgränsning

Miljöbedömningen avser inte avfallshanteringens totala miljökonsekvenser utan endast de konsekvenser som kan uppstå av målen och åtgärderna som föreslås i avfallsplanen. Den geografiska avgränsningen avser Bjuvs kommun, Båstads kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Åstorps kommun samt Ängelholms kommun och avser tiden från och med 2025 till och med 2032.

Samråd

Framtagandet av avfallsplanen har skett i en arbetsgrupp med representanter från kommunerna och NSR. Under arbetsprocessen har ett flertal möten genomförts med kommunens tjänstemän och andra intressenter. Samråd genomfördes 2024 där kommunerna, de som är verksamma i kommunerna samt kommunens invånare har haft möjlighet att tycka till.

Miljöproblem relaterade till avfallshantering

Några av de största miljöproblemen kopplat till avfallshantering är ökande avfallsmängder, skadliga ämnen samt växthusgaser. Dessa tre aspekter ligger till grund för denna miljöbedömning.

Ökande avfallsmängder

Avfallsmängderna ökar i Sverige och resurserna som avfall utgör tas inte tillvara på ett optimalt sätt. Vårt konsumtionsmönster idag innebär att vi lever på ett ohållbart sätt som skapar onödigt avfall. Vi kan uppnå en mer hållbar konsumtion om vi minskar inköp av engångsprodukter, onödiga förpackningar och använder produkter som går att återanvända i högre grad.

Skadliga ämnen och föroreningar

Alla produkter blir en dag ett avfall, varav vissa typer kräver särskild behandling. Det är viktigt att dessa avfallstyper samlas in och tas om hand på bästa sätt. Farligt avfall kan innehålla kemikalier och tungmetaller. Dessa separeras och återvinns i separata flöden för maximalt utnyttjande och minimal påverkan på miljön.

Växthusgaser

Avfallshantering har en stor miljöpåverkan i form av växthusgaser. Avfallshantering ger upphov till/innebär/medför många transporter, krävande återvinningsprocesser och utsläpp av gaser från deponier men också utsläpp utvinning av råvaror och produktion.

Alternativ

Nollalternativ

Utan insatser blir dagens system gällande och avfallsmängderna kommer troligtvis förändras i takt med konjunktur och trender. Kopplingen mellan ökad tillväxt och ökad konsumtion som bidrar till ökade avfallsmängder är tydlig.

Planalternativ

Plan för ett resurssmart samhälle 2025–2032 presenterar tre mål och nio strategier inom tre områden: Förebyggande av avfall inklusive återbruk, återvinning och nedskräpning. Avfallsplanens mål syftar direkt till att minska avfallets mängd och farlighet, vilket innebär att planen i sin helhet bidrar till att minska avfallsmängderna och minska avfallshandlingens miljöpåverkan. Med en regional avfallsplan kan åtgärder genomföras över kommungränserna som kan bidra till en ännu större genomslagskraft och positiv miljöpåverkan.

Miljöbedömning efter mål

Mål 1 - Förebyggande av avfall inklusive återbruk

Allt avfall innebär en negativ miljöpåverkan oavsett hur det omhändertas. Att förebygga uppkomsten av avfall är därmed det bästa sättet att minimera den negativa miljöpåverkan. I grunden handlar det om att ändra beteende och att förändra synen på varor och dess värde. Genom att genomföra de åtgärder som föreslås i avfallsplanen kommer kommunens invånare förhoppningsvis få en större medvetenhet om konsumtionens negativa påverkan på miljön. Genom att förebygga avfall minskar transportbehovet, därmed minskar utsläppen till luft och bullernivåerna blir lägre. Detta område medför positiv miljöpåverkan.

Mål	Bedömning
1.1 Den totala avfallsmängden per person (exklusive trädgårdsavfall) ska minska med 20 procent till 2032 jämfört med 2022.	Positiv miljöpåverkan. Minskade avfallsmängder innebär minskat tryck på resurser, färre transporter och det går åt mindre energi för återvinningsprocesserna.
1.2 Kommunen ska verka för verksamheter minskar den totala avfallsmängden.	Positiv miljöpåverkan. Minskade avfallsmängder innebär minskat tryck på resurser, färre transporter och det går åt mindre energi för återvinningsprocesserna.

Strategier	Bedömning
Avfall från hushållen	
1a. Kommunen ska årligen redovisa hur de stimulerar och underlättar för kommuninvånare att minska sitt avfall.	Positiv miljöpåverkan. Minskade avfallsmängder innebär minskat tryck på resurser, färre transporter och det går åt mindre energi för återvinningsprocesserna.

Kommunernas avfall och där kommunen har rådighet	
1b. Alla kommunala arbetsplatser ska årligen genomföra avfallsförebyggande åtgärder och kunna påvisa resultat.	Positiv miljöpåverkan. Minskade avfallsmängder innebär minskat tryck på resurser, färre transporter och det går åt mindre energi för återvinningsprocesserna.
1c. Mängden matsvinn vid tillagning och servering ska stadigt minska i kommunorganisationen.	Positiv miljöpåverkan. Stor miljöpåverkan kommer från livsmedelsproduktion; vattenåtgången är stor och dess transporter bidrar till utsläpp. Genom att minska svinnet bidrar det till att den totala miljöpåverkan som kommer från livsmedel minskar.
1d. Kommunerna ska arbeta aktivt för att minska sina inköp genom att förlänga livslängden och återbruka exempelvis elprodukter, möbler och byggmaterial.	Positiv miljöpåverkan. Minskade avfallsmängder innebär minskat tryck på resurser, färre transporter och det går åt mindre energi för återvinningsprocesserna.
Avfall från verksamheterna	
1e. Kommunen ska arbeta aktivt för att verksamheter ska minska sitt avfall. Särskilt prioriterat är: <ul style="list-style-type: none"> • Matavfall • Bygg- och rivningsavfall • Restavfall • Elavfall • Textil • Trä- och trädgårdsavfall 	Positiv miljöpåverkan. Minskade avfallsmängder innebär minskat tryck på resurser, färre transporter och det går åt mindre energi för återvinningsprocesserna. Att fokusera på de prioriterade avfallsslagen innebär en minskad klimatpåverkan.

Mål 2 - Återvinning av det avfall som uppstår

Avfall kommer alltid uppstå, målen i denna avfallsplan syftar till att avfall ska tas omhand på bästa sätt med minst möjliga påverkan på miljö och människa. Detta område medför positiv miljöpåverkan.

Mål	Bedömning
2.1 Andel avfall som faktiskt går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av kommunalt avfall ska vara minst 65 procent år 2032.	Positiv miljöpåverkan. Större mängd som materialåtervinns istället för att gå till förbränning innebär mindre mängd förbränningsavfall och mindre mängd luftföroreningar. Även mindre mängd jungfruligt material behöver tas i anspråk.
2.2 Kommunen ska verka för att verksamheters avfall går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning inklusive biologisk behandling.	Positiv miljöpåverkan. Större mängd som materialåtervinns istället för att gå till förbränning innebär mindre mängd förbränningsavfall och mindre mängd luftföroreningar. Även mindre mängd jungfruligt material behöver tas i anspråk.

Strategier	Bedömning
Avfall från hushållen	
2a. Alla hushåll ska minska felsorteringen och öka återvinningen.	Positiv miljöpåverkan. Mindre mängd restavfall.
Kommunernas avfall och där kommunen har rådighet	
2b. Alla kommunala arbetsplatser ska minska felsorteringarna och öka återvinningen.	Positiv miljöpåverkan. Mindre mängd restavfall.
Kommunen ska aktivt arbeta med att minska klimatpåverkan från massahanteringen där kommunen har rådighet.	Positiv miljöpåverkan. Mindre mängd jungfruligt material tas i anspråk, minskade transporter.
Avfall från verksamheterna	
2d. Alla verksamheter ska minska felsorteringen och öka återvinningen.	Positiv miljöpåverkan. Mindre mängd restavfall.

Mål 3 - Nedskräpningen ska förebyggas och begränsas

Förebygga och begränsa nedskräpning medför positiv miljöpåverkan.

Mål	Bedömning
3. Nedskräpningen i kommunen ska stadigt minska.	Positiv miljöpåverkan. Nedskräpning bidrar till läckage av farliga ämnen och mikroplaster till naturen, därmed anses samtliga insatser riktade mot att begränsa nedskräpning ge en positiv miljöpåverkan samt ge en positiv effekt på en tryggare miljö.

Strategier	Bedömning
3a. Aktiviteter ska genomföras årligen för kommunens invånare i syfte att öka medvetenheten kring nedskräpning och dess konsekvenser.	Positiv miljöpåverkan. Genom att göra insatser för att öka förståelsen kring nedskräpning och dess konsekvenser synliggörs nedskräpningen. Det är svårt att mäta nedskräpning, men att det blivit ett problem är enkelt att se – vi ser nedskräpning både på land och i våra hav.
3b. Aktiviteter ska genomföras årligen för att förebygga och begränsa dumpning.	Positiv miljöpåverkan Genom att jobba med att förebygga och begränsa dumpning bidrar till att dumpningarna minskar.

Bilaga 4 d: Uppgifter till Länsstyrelsen

Administrativa uppgifter

Kommun: Höganäs kommun

År: 2025–2032

Datum när planen antogs: 2024-10-24

Ansvarig: NSR AB

Kommunens befolkning och struktur

Befolkning totalt: 28 103

Datum: 31 december 2022

Antal hushåll i småhus: ca 8 190 hushåll

Antal hushåll i flerbostadshus: ca 3 600 hushåll

Antal hushåll i fritidshus: ca 2 063 hushåll

Avfall som kommunen ansvarar för (2022)

Total mängd insamlad avfall (inkl. trädgårdsavfall): 14 343 ton

Total mängd insamlad avfall (exkl. trädgårdsavfall): 11 714 ton

Total mängd insamlad matavfall för biologisk behandling: 1 399 ton

Total mängd insamlad farligt avfall (inklusive elektronik): 314 ton

Avfall som omfattas av producentansvar

Insamlade mängder avfall (inklusive elektronikavfall): 3 082 ton

Anläggningar för återvinning och bortskaffande för avfall

Se bilaga 1 d